

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 26 Kwietnia v. s. 1822 roku.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Sankt Petersburg dnia 18 kwietnia.

Naylaskawiey mianowani kawalerami: orderu ś. Anny pierwszey klasy: radca tajny Baron *Fittinghoff*; rzeczywisty radca stanu cywilny gubernator czerniowski *Frołow-Bagriew* i ober prokurator departamentu granicznego Rządzącego Senatu *Wisticki*: ś. Włodzimierza zgley klasy: rzeczywisty radca stanu gubernator cywilny jarosławski *Bezobrazow*

Radca stanu *Gajewski*, medyk dworu J. C. M. otrzymał brylantową ozdobę ś. Anny zgley klasy.

Gazeta senacka z dnia 15 kwietnia ogłosiła następujące opinie Rady Państwa:

Rada Państwa na departamentach połączonych praw cywilnych i Ekonomii Państwa, roztrząsała przedstawienie Ministra Finansow, o zniesieniu poszliny od wódki, z gubernii nad morzem bałtyckiem położonych za granicę wychodzącej.

Istota rzeczy jest następująca:

Przez Opinię Rady Państwa, Naywyżey potwierdzoną d. 31 sierpnia 1814 roku, postanowiono: „od wychodzącej wódki za granicę, z gubernii nad morzem bałtyckiem położonych, pobierać „poszliny po 50 kopiejek od wiadra.“

Do ustanowienia tej poszliny było w owym czasie powodem, iżby za jej pośrednictwem, jeżeli nie zupełnie, przeciż wyprowadzanie wódki z gubernii pomienionych, tedy przynajmniej, zniżyć jej cenę, dla wsparcia odkupów tych gubernii wielkorossyjskich, które wódkę ztamtąd dostają. W późniejszym czasie taż sama poszlina, z przemianą na srebro, wniesioną została do taryffy 1816 i 1819 roku.

Teraz ryżki wojenny gubernator, w listach swoich do Ministra skarbu, wyrażając, iż pobieranie tak wysokiey poszliny od wódki w guberniach pomienionych, przeszkadza wyprowadzaniu jej za granicę i przez to czyni szkodę dla przemysłu gorzelnego, wstawia się o zniesienie na czas dalszy zupełnie tej poszliny.

Minister skarbu znajduje, iż jeżeli wyprowadzanie z gubernii nad morzem bałtyckiem wódki, było dawniey ograniczone przez wysoką poszlina dla wsparcia odkupów, przeto z ich zniesieniem, środek ten, jako nieprzychylny dla przemysłu krajowego, nie powinien już mieć swojego skutku, osobiwie kiedy z objęciem wielkorossyjskich poborów gorzelnianych pod zawiadowanie skarbu, wszystkie podobne rozrządzenia stały się nie tylko niepotrzebnymi, ale też przeciwnymi tym zasadom, których się w ich zawiadowaniu trzymają.

Rada Państwa na Powszechnem Zebraniu, zgodnie z departamentami połączonemi, uznając zdanie Ministra skarbu o wypuszczaniu z gubernii nad morzem bałtyckiem za granicę wódki i pędzonych z niej spirytusow bez poszliny, również gruntownem, jak i pożytecznem, przez Opinię postanawia: zdanie to utwierdzić.

Wespoł z tym Rada Państwa znajduje potrzebnem zostawić Ministrowi skarbu wniesć do Rady Państwa na rozpatrzenie jego opinię i wniosek z porównania o wolnem i bezpoślinowem wyprowadzaniu wódki i spirytusow ze wszystkich w ogólności przystani rossyjskich.

Na opinii tey własną Jego Cesarskiej Mości ręką, d. 24 stycz. 1822 roku, napisano tak: *Ma bydz podług tego.*

Rada Państwa na departamencie praw i na powszechnem zebraniu, roztrząsano, o karach za przestępstwa większey wagi.

Rada Państwa, rozważywszy zawarte w tej rzeczy okoliczności, iż jeden przestępca karany bywa niekiedy w różnych miejscach i przesyłany z miejsca jednego do drugiego bez leczenia ran, mniema: 1) Zalecić po wszystkich miejscach, ażeby jeden przestępca karany był w jednym tylko miejscu. 2) Jeżeli kto popełni występki w kilku powiatach; wtedy zwierzchnicy gubernii powinni przeznaczyć na karę przestępcy to miasto, które jest ludnieysze od innych. 3) Ukaranych knutem wysyłać na zesłanie nie pierwicy, aż po zupełnem już wyleczeniu i 4) Z różnych złoczyńców, należących razem do kilku większey wagi przestępstw, popełnionych w różnych miejscach, przeznaczać, miarkując podług liczby ludzi dla każdego, dla dwóch, albo dla trzech osobne miejsce kary, t. j. ludnieysze.

Na tey opinii własną Jego Cesarskiej Mości ręką d. 24 stycznia 1822 roku napisano tak: *Ma bydz podług tego.*

Wedle Ukazu Jego Cesarskiej Mości Rządzący Senat słuchali raportu Zarządzającego ministerium spraw wewnętrznych, rzeczywistego radcy tajnego, senatora i kawalera, Hrabiego Wiktora Pawłowicza Koczubęja, przy którym przesłał kopiją Naywyższego Ukazu, z dnia 10 przeszłego lutego na jego imie wydanego, względem osiedlania wychowawców moskiewskiego domu wychowania w majątku dla nich kupionym w gubernii smoleńskiej. W kopii zaś pomienionej wyrażono: „Z okoliczności ułożonego pieczołowitością Nayukochańszey Matki Naszey, Cesarzowey Jejmości *Maryi Federowny*, ku powszechnemu pożytkowi i dobroczynnego postanowienia, względem osiedlania wychowawców moskiewskiego domu wychowania, w kupionym dla nich majątku w gubernii smoleńskiej, uznawszy za pożyteczne, zgodnie z tem postanowieniem, utrwalić stan dobry tych wychowawców przez nadanie im zgodnych z celem zamierzonym korzyści, Przepisuję co następuje: 1) Osiedleni wychowawcy domu wychowania, uwalniają się od wszelkich powinności w pierwszych dwunastu latach, a w szczególności od powinności rekruckiey przez lat czterdzieści, licząc od wprowadzenia każdego do jego domu. 2) Kwitacye, otrzymywane przez czas ten ulgi, na oddanych do służby wojskowej za złe sprawowanie się, przyymować za gromadę osiedlonych wychowawców dla policzenia po upłynieniu czasu ulgi. 3) Osiedleni wychowawcy mają nadal używać z potomstwem swem prawa wchodzenia do stanu kupieckiego i nabywania ziemi na własność, na teyże osnowie, co i włościanie skarbowi, ale nie inaczej, jak za zgodą Rady Opiekuńskiej; i 4) Majątek domu wychowania, w którym osiedlani będą wychowawcy, przez lat dziesięć uwalnia się od stałego kwaterunku wojskowego, a nazawsze od domow trunkowych i *wystawek*. Wy nie zaniedbacie w wydziałach ministerium wam powierzonego przywieść do należytego wykonania tych przepisow, i komunikować je

ministrowi skarbu.“ Rozkazali: Dla należytego wykonania tego rozkazu Naywyżey potwierdzonego, zalecić przez ukazy Sprawującemu ministerium spraw wewnętrznych, ministrowi skarbu, ministrowi wojskowemu, rządcom gubernialnym i izbom skarbowym moskiewskiem i smoleńskim, również przez ukazy mieć wiedzieć ministrom, wojennym generał gubernatorom, generał gubernatorom, wojennym gubernatorom sprawującym i cywilne interesa, naczelnikom miast, rządcom gubernialnym, wojskowej kancelaryi wojska dońskiego, i urzędowi sądowemu; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i do wszystkich departamentów Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 20 marca 1822 roku.

W niedzielę d. 16, P. Belzoni, wędrownik, otrzymał zaszczyt bytż stawianym Cesarzowi Jmci na audyencyi prywatney. Monarcha raczył z nim rozmawiać o różnych szczegółach jego wędrowek.

Gazeta petersburska zawiera następujący artykuł: „Temi dniami otrzymano tu poniższe wiadomości o smutnych wydarzeniach, zaszłych w Bukarescie d. 24 i 25 lut. r. t.

„Kłótnia, która zaszła w szynku, między turoczyńcem i zaporozcem, z liczby wojsk tureckich, w Bukarescie będących, stała się przyczyną, że zaporoziec turka zabił. Inny turek, to widząc, zaczął ścigać zaporozca z dobytym kindżalem, a krzykiem, że niewierni zabijają mahometanów, wzruszył innych Turków na ulicy spotykanych. Dalej znajdowało się więcej zaporozców, którzy wzięwszy w obronę swojego towarzysza, żadnym sposobem nie chcieli go Turkom wydać, a ci w prędkim czasie w znaczney zgromadzili się liczbie. Nakoniec niektórzy z Turków zaczęli się bić z zaporozcami, a drudzy rozsypawszy się po różnych częściach miasta, i jeden na drugiego wołając, że chrześcijan zabijać potrzeba, wiele niewinnych mieszkańców pozabijali, sklepy i domy zrabowali, zamieszanie w całym mieście zrobili straszliwsze jeszcze, a niżeli wczasie zabicia bimbaszy Sawwy i jego arnautów. Liczba zabitych w Bukarescie z dokładnością niewiadoma, w jednych listach razem z ranionymi jest do 100 ludzi, w drugich więcej: w liczbie tej jest jeden bojarzyn *Dragonesko*. Zresztą we wszystkich listach donoszą tylko o tych ludziach, którzy są zabici w środku miasta, o dalszych zaś w różnych częściach i na przedmieściach nikomu z dokładnością niewiadomo, tym bardziej, że i policya podług systemu Turków działająca, a tym samym obowiązana, jak mogąc zmniejszyć swawolę, z nieporządnego rządu i z niekarność wojsk tureckich wynikającą, zapewne rzeczywistej liczby zabitych chrześcijan nie okaże.

Nazajutrz, t. j. w sobotę, podobnie bezprawia powtórzone zostały przez Turków w sposób daleko dotykalszy, a niżeli w piątek, co oczywistym jest dowodem, że Turcy oczekują tylko zdarzenia, ażeby mieszkańców Bukarestu wystawić na los tak okropny. Bo, jeżeli w piątek, w samym początku zamieszania przez omyłkę wzięci byli mieszkancy niewinni za chrześcijan, do zaporozców należących; azaż na drugi dzień nie mogliby się Turcy upamiętać i przekonać, że ci mieszkancy bynajmniej nie są winni, że turka zabił zaporoziec.

Z listu, pod 2gim marca, okazuje się, że Kehaja-Bej powiększył straż w różnych częściach Bukarestu. Lecz na nieszczęście wszystko nie zasłania miasta od nieszczęśliwych wypadków. Poza rynkiem rybnym, nanowo znaleziono zabitego człowieka; drugiego znaleziono na ulicy *Podu d'Afare*; a na ulicy *Podu de Pomunt* jednego bojara; żonę jego i dzieci pozabijano, a majątek, jaki się w domu znajdował, cały zrabowano.

Liczba Turków przy Beszlin Agach, w każdym z 17stu powiatów Wołoszczyzny, powiększona teraz zamiast dawniejszey 10 lub 15) do 60 ludzi. Obowiązkiem ich jest strzedz obywateli od ucisku innych Turków. Lecz sądząc ze złoczynstwa, rabunków i morderstw, wszędzie jawnie i skrycie popełnianych, wnosić należy, że ci sami obrońcy dobrego porządku, są więcej niż ci, drudzy.

czestnikami tych zbrodni i robot niehumanicznych. Rządcy dóbr, albo ich dzierżawcy nie mogą chodzić w zwyczajnym swym odzieniu, ale się przebierają w prostą odzież wieśniaczą i noc przepędzają jedni w beczkach, drudzy w jamach i tym podobnych kryjówkach: gdyż inaczej podpadają niebezpieczeństwu, nie tylko uleść rabunkowi, ale i postradania życia. Wszyscy podróżni, którzy się nie chwytają potrzebnej ostrożności, również niebezpiecznemu podlegają losowi, i ze wszystkiego się pokazuje, iż dopóki Turcy zostawać będą na Wołoszczyźnie, nie odmieni się smutny los mieszkańców tego księstwa.

AUSTRIA.

(z *Gaz. Warsz.*) Od brzegów Dunaju dnia 12 kwietnia. Słychać, iż po ostatniej poczcie ze *Stambułu*, odebrano w Wiedniu nowe listy które zupełnie prawie zniszczyły nadzieję utrzymania pokoju. Trudno, aby Porta odmieniła wiadome oświadczenie swoje pod d. 28 lutego; lękają się, aby reis-effendi nie odmówił internuncyuszowi austriackiemu tatarów do utrzymania związków pocztowych. Wypada okazać Europie, iż największa zgoda panuje między dworami rosyjskim i austriackim, i że wojna z Turcją, niemoże rewolucyonistom czynić nadziei wzniecenia rozruchów we Francyi i Włoszech. Okoliczność ta zdaje się być głównym przedmiotem układów między gabinetem austriackim a Panem *Tatiszczewem*. Mówią o ułożonym w tym celu projekcie układu względem przyszłego urzędzenia Greków, a to stosownie do zasad ogłoszonych na kongresie laybachskim. Zachodząca z początku różność zdań w tej mierze ma być usuniętą, i Hrabia *Colloredo* miał z tym projektem pojechać do Londynu, a pierwszy sekretarz poselstwa Pana *Tatiszczewa*, do Petersburga. Rosya, równie jak dawniej Austria we Włoszech i kraju neapolitańskim, podęmuje się przywrócić spokojność w Turcyi, a Austria w potrzebie da pomoc wojskową.

Wiedeń dnia 23 kwietnia. W okręgach przyłączonych do Węgier jest zbyt wiele urzędników sądowych; postanowiono więc póty nie mianować nowych, póki nadliczbowi nie zostaną umieszczeni. Adwokatów w tutejszej stolicy ma być tylko 80; a że ich jest więcej, żaden przeto kandydat póty nie zostanie adwokatem, póki się ich liczba do oznaczonej ilości nie zmniejszy.

Wznawia się pogłoska, iż tego lata odprawi się kongres w tutejszej stolicy.

Słychać, iż rząd nasz układa się z bankierem *Rotschild* o trzecią pożyczkę 32 mil. zł. ryń. w pieniędżach konwencyjnych z prowizją po 5 od sta.

PRUSSY.

(z *Gaz. Warsz.*) Berlin dnia 23 kwietnia. Spełniło się w stolicy naszej to, czego sobie dawno życzone, *Wiedeń, Monachium, Praga*, w Czechach, mają oddawna tak nazwane teatry dla pospółstwa, a *Berlin* podobnego teatru dotąd nie miał. Lecz już bankier *Cerf*, żyd, otrzymał pozwolenie na wystawienie takiego teatru, do czego jak słychać, użyje obszernego gmachu przy placu *Alexandra*.

NIEMCY.

(z *Gaz. Warsz.*) Od brzegów Menu dnia 17 kwietnia. Pierwsza izba bańska wcale nie obraduje; wszyscy bowiem jej członkowie pod różnemi pozorami wymówili się od uczęszczania na sessye.

Niedawno utworzyło się w *Karlsruhe* towarzystwo żydowskie dla podniesienia rolnictwa. Autor planu tego, nazwiskiem *Eppstein*, użył religijnych pobudek z Talmudu dla zachęcenia Żydów do rolnictwa.

Senat wolnego miasta *Frankfortu* postanowił d. 11 b. m. zaciągnąć nową pożyczkę, 3,508,100 zł. ryń., z obowiązkiem płacenia prowizyi po 4 od sta, na wymienienie dawniejszych obligacyi miejskich.

(*Kur. Warsz.*) Tey zimy w uniwersytecie lipskim było studentów 1102, z nich największą sposobą do stanu duchownego, gdyż uczniów Teologii było 484.

W Darmstadt zaczęła wychodzić powszechna kościelna gazeta, umieszczająca wszelkie wiadomości użyteczne, dotyczące się religii bez wszelkiej różnicy wyznań.

Jenerał austriacki *Langenau*, prezes komisji wojskowej przy związku niemieckim, został nagle przywołany do Wiednia.

Król pruski wydał wyrok, w moc którego księża i nauczyciele za wykroczenia, nie mogą sądownie być karani, lecz minister właściwego wydziału rzecz całą winien załatwić.

Między królestwem niderlandzkim a dworem rzymskim ma być zawarty konkordat, względem urzędnika kościoła katolickiego w Niderlandach i osadzenia wakujących katedr biskupich.

W mieście słazkiem *Otesnica* wybuchnął pożar i najpiękniejsze ulice w perzynę obrócił.

FRANCYA.

(z *Gaz. Warsz.*) Paryż d. 13 kwietnia. Wczoraj zrana pracował Król z margrabią *Lauriston*, ministrem dworu swego. O godzinie 11 przed południem, kanclerz *D'Ambray*, z członkami biura izby parów, podał Monarsze dwa projekty do prawa, przyjęte na sessji d. 11 b. m., jeden względem mostu w *Rouen*, a drugi, zbyt niemy obfitości wody w kanale *St. Marc*. O pół do pierwszej pracował Król z Vice-Hrabią *Montmorency*, ministrem interesów zagranicznych, a potem dał prywatną audyencyą Panu *Vaussay*, prefektowi departamentu niższej Sekwany.

Od d. 10 b. m. zaczęły się znowu nauki w tutejszej szkole prawa. Pan *Duranton*, profesor prawa krajowego, ma więcej 400 słuchaczy.

Zdarzają się częste podpalania w kraju naszym. W Departamencie *Oise* spalono wiele domów i składów.

Pewne stronnictwo u dworu naszego (wyraża jedno z pism tutejszych) każe potajemnie dla ohydzenia liberalistów, drukować zmyślane numery gazety *Konstytucjonista*, w których nayobelżywsze przeciw Królowi umieszcza artykuły i nieznacznie podsuwa je pod oczy Monarchy. Przewornie niszczy co wieczor tak zmyślane numery, aby się podstęp nie wydał. Niedawno Król czytał tak podrobioną gazetę, i zastanowił go bardzo artykuł obrażający osobę i powagę jego. Nazajutrz rano chciał go jeszcze raz odczytać, ale odpowiedziano mu, iż się zarzucił, i napróżno go szukano: poprzedzającego bowiem wieczora był już zniszczony. Zastanowiło to Króla; nie mówiąc nic, posłał kupić wczorajszy numer rzeczoney gazety, a nie znalazłszy w prawdziwym exemplarzu tego co wczoraj czytał, żądał surowo wyjaśnienia rzeczy. Musiano więc wszystko wyjawić. Dodają nawet, iż ktoś chciał uniewinić oszustów, ale Król nakazał mu milczenie pod niełaską.

Pewny rybak, łowiąc wczoraj ryby przy szkole wojskowej, wydobyl wiele pieniędzy złotych i srebrnych; szczęście jego zachęciło innych: zapuszczają dotąd sieć, ale napróżno. Wydobyte złote pieniądze były po większej części bite za *Napoleona*, a srebrne są dawniejsze.

D. 17. D. 28 z m. uwięziono Pana *Joubert*, byłego porucznika strzelców konnych gwardji. Niewiadomo z jakiej przyczyny.

Onegdaj kommisarz policyi zabrał w kilku kawiarniach tutejszych exemplarz gazety londyńskiej *Morning-Chronicle*, w którym była umieszczona potwarcza pieśń na rząd francuzki.

W *Caen* schwytano niejakiego *Mathurin Adelis*, który zaciągał ludzi do bandy jenerała *Berton*. Niedawno badano w sądzie 6 osób podeyrzanych o podobny występ. Zaprowadzono je potem do więzienia. Potwierdza się wiadomość o przybyciu *Bertona* do *St. Sebastian* w towarzystwie 5 oficalistów, z których jeden służył w dawnej gwardji cesarskiej.

W *Nancy* zaszła kłótnia między dwoma stojącymi tam na osadzie pólkami.

Mimo zupełnego przywrócenia spokoyności w *Tuluzie*, osada tamieczna ma być znacznie powiększoną.

W *Pikardji* zdarzają się ciągle pożary, lecz niemożna dotąd wysledzić podpalających.

Podług twierdzenia jedney z gazet tutejszych, rozstrzygnięcie względem interesów tureckich zostało wstrzymanem do powrotu gońca wysłanego z *Wiednia* do *Petersburga*, i do zawarcia stósownego układu między pięciu, a podług innych, między trzema wielkimi mocarstwami sprzymierzonymi.

Hrabia *Colloredo*, wyprawiony z *Wiednia* z listami do Xiążęcia *Metternich*, przejeżdżał tędy spiesźnie do *Londynu*.

Na ulicach tutejszych widać bardzo wielu greków, których znakomici kupcy greccy, osiedli za granicą, w różnych zleceniach wysłali.

Marsylia d. 3. Sądzą tu, iż poseł francuzki w *Stambule* doznał przeszkody w czynnościach swoich od innego zagranicznego posła. Z wyraźnego bowiem zlecenia domagał się przywrócenia wszystkich przywilejów, które służyły dawniej handlowi naszemu, a które Anglia od r. 1798 powoli ogarnęła. Jakoż zdaje się, iż w obecnych okolicznościach, naprawa klasztoru i oddalenie baszy, nie mogą być nader ważnym powodem, aby poseł nasz dobrowolnie zrzekł się uroczystego wystuchania. Wnosić owszem wypada, iż to tylko jest pozor, aby wpływ posła angielskiego w *Stambule* nie tak bardzo zadziwił.

(z *Kur. Warsz.*) W Paryżu ma wychodzić gazeta w języku angielskim.

Benefis pożegnania aktora opery komiczney Pana *Chenard* przyniosł mu dochodu 40.000 zł. pol. najpierwsi aktorowie wszystkich teatrów paryzkich należeli do tego widowiska. *Talma* grał w dramie *Kocebuego Nienawist ludzi i żal*; poczem dano operę; poniey *Wodewille* i *krotofile*, nakoniec balet; co wszystko trwało do pierwszej z północy.

W *Awenionie* złapano 10letnią dziewczynę, która już przez dwa lata z ręcznie wyciągała chustki i zęzarki z kieszeni modlących się w kościele osób; oświadczyła, że to czyniła dla ratunku swojej biedney matki chorey, i niemającej żadnego sposobu do życia. Matka przysięgła, że o tych kradzieżach niewiedziała wcale, gdyż jej córka kradzione rzeczy sprzedawała żydówce, a zawsze mówiła przed matką, że pieniądze zbierała z jałmużny. Dziewczynę oddano do klasztoru na pokutę, matkę polecono Towarzystwu Dobroczyńności, a żydówkę skazano na 10letnie więzienie.

Jenerał *Donadieu*, który się miał udać na granice hiszpańskie, przeciwny odebrał rozkaz.

Hrabia *Woroncow* wyjechał do *Londynu*.

Panowie *De la Tour* i *S. Hilaire* odbywający długą podróż w przedmiocie historyi naturalnej, powrócili pierwszy z *Indji* wschodniej, drugi z *Brazylji*, przywieźli wielki zbiór roślin i zwierząt dotąd nieznanych, między innemi znajduje się żywy wąż z rodzaju *Python* osobliwszego koloru i nadzwyczajnej wielkości.

Przybył do Paryża poeta dramatyczny hiszpański *Gerosliza*, który się wslawił pisaniem sztuk teatralnych dla ludu.

Gazety paryzkie ciągle donoszą o niespokojnościach i zaburzeniach wydających się po garnizonach w różnych miastach Francji, i tak na przykład w *Nansy* pobiła się piechota z kawalerją. W *Belfort* rekruci wszczęli rozruch i t. p. minister wojny wydał najsurowsze przepisy i urządzenia, aby karność wojskowa przywróconą była, czego wkrótce spodziewać się należy.

Gazeta ministeryalna chorągiew białą, jak inne jej towarzyski, odmieniła zupełnie sposób widzenia okoliczności tureckich, a będąc za wojną, oświadcza, że nie tylko potrzeba zapomnieć, iż *Turcja* jest najdawniejszą i najstalszą w przyjaźni dla Francji, ale wyraźnie dodaje, że niepodobna jest ukryć, iż rząd francuzki zdecydował się prowadzić wojnę z potomkami *Mahometa*.

Z największym pośpiechem przejechał przez Paryż do *Londynu* Hrabia *Colloredo*, gdzie Xiążę *Esterhazy* z Królem angielskim, i jego ministrami, ważne odbywa obrady.

Zapewniają tu (pięta gazeta berlińska), że

dworowi duńskiemu ministrowie angielscy takie projekta przedstawili, iż polityka angielska zupełnie odmienny kierunek wziąć może, oraz gabinet austriacki takich chwycił się środków, że wszystkie niepewności w stosunkach europejskich razem się ukończą.

P. Zea pełnomocnik południowych amerykanów, w nocy podany rozmaitym ministrom w Paryżu, zapewnia, że gdy po trzystaletniej niewoli, zdolali amerykanie wolność odzyskać, ujarzmionymi już być nanowo nie mogą; wojsko tej rzeczypospolitej składa się ze 120,000 obrońców wolności. Niepotrzebuje kray ten związków, o które prosi, ale jedynie czyni to z pobudek ludzkości.

Zapewniają tu także, że P. de Serre ma polecenie skłonić Króla neapolitańskiego do nadania swym ludom konstytucyi (z gaz. berl.)

Kordon zdrowia na granicy między Francją a Hiszpanią jest jeszcze ściśle strzeżony. Młodzieńiec chcący w nocy przejść granicę, dla odwiedzenia swej kochanki, został przez sztyldwachę zastrzelony.

ANGLIA.

(z Gaz. Warsz.) Londyn dnia 12 kwietnia. Przybycie do tutejszej stolicy Lorda Clancarty, posła naszego przy dworze niderlandzkim, dało powód do rozmaitych domysłów i przyłożyło się do spadnięcia ceny papierów skarbowych krajowych.

Słychać, iż Vice-hrabia Chateaubriand, poseł francuzki przy dworze naszym, nie długo tu zabawi, sądzą bowiem, iż otrzyma urząd pierwszego ministra.

W sądzie lankasterskim ukończyła się sprawa przeciwko milicyi mانشesterskiej, oskarżonej o nieprzystojne postępowanie d. 19 sierpnia 1819 ze zgromadzonym ludem. Dowiedziono, iż uchwałę obuncie przeczytano w Manchester, iż pospólstwo rzucało kamieniami na milicyę, i że wielkie niebezpieczeństwo groziło miastu. Sąd uznał oskarżonych za niewinnych, i uwolnił od wszelkiej odpowiedzi.

Pewny porucznik angielski obiecał żenić się z piękną panną, sprzedającą stroje damskie; uwodził ją więcej 6ciu lat, a nakoniec porzucił. Wytoczyła się sprawa do sądu, który skazał porucznika na zapłacenie 800 f. st. (32,000 zł. pol.) pannie za zawód.

D. 16. Czytamy w gazetach tutejszych, iż gabinet turecki nie przyznaje sobie zgwałcenia traktatów. Według których Rosya ma prawo mieszać się w domowe jego interesa. Nie zdaje się, aby rząd turecki kazał ustąpić wojsku swojemu z Multan i Wołoszczyzny, poki zupełnie nie przytłumi rozruchów; sądzą oraz, iż turcy nie zagnają kroków nieprzyjacielskich.

Gazeta Traveller pisze, iż jeżeli kto wątpić może o wojnie z Turcyą ten zdaje się zapać pominąć, iż są grecy. Narod ten opierał się dotąd całej potęgze tureckiej, pokonał turków w boju, zdobył twierdze szturmem, spalił floty i nie raz wziął przewagę na morzu. Jeśli więc ta mała garstka walecznych potrafiła dawać odpór turkom, czyliż może zachodzić jaka wątpliwość o pokonaniu turków; gdy, naywiększe pod względem wojskowym mocarstwo europejskie zacznie, z nimi wojować?

Wysze tu pismo o stanie narodu angielskiego na początku roku bieżącego 1822; uważane jest za półurzędowe. Przytaczamy z niego wyjątek o okolicznościach greckich: „Wszystkie mocarstwa europejskie, a między niemi i Anglia, starają się szczerze o ułatwienie nieporozumień podług widoków powszechnej polityki, i z przyzwolitą rozważą całą rzecz. Pośrednictwo między Rosyą, grekami i Turcyą ma dwa te cele: 1) położyć koniec stanowi, któryby w dalszym ciągu mógł szkodzić powszechnemu pokojowi w Europie; 2) obmyśleć sposób rękojmi ze strony Turcyi przeciwko fanatycznej zemście lub dalszym bezprawiom pospólstwa tureckiego. Grecy byłiby w tedy zabezpieczeni od przyszłego ucisku; N. Cesarz Alexander zostałby zadowolony z narodem swoim; w Europie ugasiłby się pożar, który lubo na da-

lekich jej granicach wybuchnął, mógłby się jednak rozpostrzenieć do jej środka. Co się tycze szczególnego interessu samej Grecyi, nie można wątpić o życzeniach i celu jej, oraz jej przyjaciół. Lecz ze względu na ogólny interes Europy i utrzymanie zasad, na których bezpieczeństwo wszystkich krajów opierać się musi, niepodobna, aby wielkie mocarstwa nie przykładały się czynnie do walki. Jakkolwiek jest stan Turcyi i jej rządu, nie można jej przecie zaprzeczyć udzielności, a interes Europy wymaga, aby Turcyja miała sposób utrzymania bytu politycznego. Nie może utracić znaczenia swego bez przerwania powszechnego porządku. Ministrowie angielscy wiedzą, iż Turcyja w obecnym stanie nie nadawła powszechnego systematu, a nie są pewni, iż nowy stan rzeczy nie pociągnie za sobą nieprzewidzianych skutków. Z tych pobudek zalecono zapewne posłowi angielskiemu w Stambule, aby milicje prowincjonalne tureckie zatrzymał, i aby je w obozie lub na leżach zimowych rozłożono, nie tak z chęci lub obawy wojny, jako raczej w celu upatrzenia dogodnej pory poskromienia krnąbrnych janczarów. Ma zapewne zlecenie, aby potwierdził oświadczenie Porty, iż zniesienie tej barbarzyńskiej i fanatycznej zgrai, byłoby najlepszą rękojmią od przyszłych bezprawii. Podług praw tureckich, janczarowie są stałym irządowi prawie niepodległym wojskiem; mają więc nad nim przewagę. Są wojskiem feudalnym i obradującym; towarzystwem wojskowym mającym oddzielne przywileje, o których utrzymanie i powiększenie starają się oficerowie i żołnierze, i powstają przeciwko swemu Monarsze.“

HISZPANJA.

(z Gaz. Warsz.) Madryt dnia 5 kwietnia. Stany uchwały, aby Xieżna lukieska pobierała corok taką pensyą, jaka jest przeznaczona dla innych Infantów i Infantelek.

Z 1,028 klasztorów zniesiono w kraju naszym 1,055, a ze 20,757 zakonników sekularyzowało się 4,747.

Przywrócono zupełnie spokojność w Pampe-

lunie Nanti, Delamotte, i inni zbiegli francuzi bawili w Bilbao; kilku oficerów Bertona, przybyło do St. Sebastian.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

(z Kur. Warsz.) W miasteczku Trectow w Afryce nad rzeką Sierra Leone tak daleko postąpili w oświeceniu murzyni pod anglikami, iż tamże wychodzi dziennik, odkrywający wszelkie niedogodności kupujących niewolników, pismo, które może być uważane za wzorowe dla europejczyków. W roku 1821 murzyn był burmistrzem; xieża nawet po części są z rodu murzynów.

Jakie skutki nieszczęsne pociągnął za sobą handel niewolnikami, uważając tylko listę umierających niewolników w przewozie z Afryki do Ameryki, okazują następujące przykłady. W roku 1817 pod banderą portugalską z przewożonych 20,075 umarło 2,342; w r. 1818 ze 22,232 umarło 2,429. Okręt jeden płynący do Rio Janeiro stracił 339 murzynów z 807, drugi zaś okręt 238 z 464. Z raportów zaś zdanych parlamentowi okazało się; iż w przeciągu 6 do 8 tygodni umarło 2,053 z 7,904 niewolników.

Naywięcej sztokfisz zjadają w Portugalii. Podług rejestrów celnych we 24 latach wprowadzono 752,000 centnarów.

Papież Jan VIII w roku 965 pierwszy wprowadził zwyczaj chrzczenia dzwonów i naypierwszy dzwon nazwanym został Johanna.

W Dreźnie tej zimy bawilo wiele znakomitych polaków szczególniej: Hrabowie Tarnowski, generał Kniaziewicz, kasztelanowa Jaroczeńska, generałowa Fiszerowa, były prezes Rembowski, Jundziłowie, generałowa Dąbrowska, z XX. Radziwiłłów Niestołowska, Hrabina Dobrzycka, której córka jest Damą Dworu.

Wilno dnia 26 Kwietnia 1822 Roku v. s.

O g ł o s z e n i e.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Litewsko-Wileńska Skarbowa Izba, zapobiegając różnym wydarzyć się mogącym w Powiatowych Exakcyach nadużyciom; i stosując się do prawideł o utrzymywaniu w nich porządku prawem przepisanych, postanowiła: aby każdy przynoszący do Exakcyi podatki i jakiego bądź rodzaju pieniądze, w tej sznurowej księdze, w której percepta czyli przychód onych zapisuje się, poświadczając za własnoręcznym w tejże księdze podpisem, w tych słowach: „Takowa ilość pieniędzy rubli i kopiejek N. (wymieniając sumę wyrazami, a nie liczbą) w monecie NN. opłaciłem: kwit dnia dzisiejszego pod N. takim to przyjąłem” ci zaś za przynoszących do Exakcyi pieniądze, którzy pisać nieumieją, mogą do tego uprosić kogo bądź piśmiennego; przy czym taż Izba Skarbowa osądziła rzeczą potrzebną ostrzedz każdego wnoszącego do Exakcyi pieniądze, że wydające się kwity mają być pod Numerem za podpisem Exaktora i Buchaltera, i ze Skarbową pieczęcią, oraz z poszczególniem rodzaju podatku czyli innego poboru i ilości opłacanych pieniędzy i raty, i że wszelkie inne bez tej formalności rewersa za żaden dowód przyjęte nie będą. Rząd Gubernialny Wileński, uważając, że przez podpisywanie się czyli zarewersowanie w sznurowej księdze wnoszącego do Exakcyi podatku lub inny rodzaj pieniędzy, nie tylko udowodnia się ilość sumy do skarbu wchodzących, lecz i czyni się dla każdego opłacającego pieniądze bezpieczeństwo, na przypadek utraty exakcyjnego kwitu, gdyż takowe zarewersowanie o ilości zapłaconey summy i przyjęciu kwitu, w każdym wydarzeniu będzie dowodem: że się Skarbowi uiszcili; oraz osłonią się obywatele od tej odpowiedzialności, która na nich niekiedy spadać zwykła, z racyi nie wciągnięcia przez Exakcyę w percepte wniesionych pieniędzy i zagubienia kwitów. Obowiązuje wszystkich opłacających do Exakcyi podatki i innego rodzaju pieniądze, aby nie czyniąc żadnych wymówek, rewersowali w księdze sznurowej wedle formy wyżej przepisanej, o ilości opłaconey summy, i odebraniu z Exakcyi kwitu, gdyż tego wymaga porządek prawem przepisany i własne Obywateli bezpieczeństwo. Datt w Wilnie 1822 roku apryla 18 dnia. Oryginał takowego ogłoszenia za podpisem w Rządzie zasiadających i korektą Sekretarza.

1. Wskutek Najwyższego utwierdzenia marca 14 dnia 1821 roku postanowionego o domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach, traktyerach i garkuchniach, stosownie do onego i do Ukazu Rządu Gubernialnego wileńskiego od 21 decembra za Nr. 30.805, 1821 roku nadesłanego, miasto powiatowe Telsze ogłasza powtórnie, iż w tym mieście zostaje jeden Traktyer nie wzięty w arrendę przez aukcyę; mocą tegoż postanowienia § 15 dopuszczają się kupcy, mieszcianie i włościanie, mając świadectwo na prawo handlu wedle 20 § o dobrej konduity i niezadłużeniu się atestata, a więcej podwyższając do Skarbu miejskiego opłatę za wolność utrzymywania Traktyeru, otrzyma z Ratusza Telszewskiego kontrakt na lat 3½ z terminem otworzenia początkowym Traktieru dnia 1 junii 1822 roku, a licytacyę odbywać się będą: pierwsza dnia 20 apryla, druga dnia 27 tegoż miesiąca, a ostateczna dnia 1 maja roku upływającego. Objawia się, że przystępujący do licytacji, powinien mieć potrzebne dowody wedle § 39, oraz kaucyę, która wedle Ukazu Rządu Guberskiego Wileńskiego wyżej datą zacytowanego, może się opierać na domach murowanych w miastach, lub majątkach ziemskich, takż może być przyniesiona kaucya w biletach bankowych lub gotowych pieniądzech w proporcyi trzeciej części arendy roczney, niemniej dom powinien być urządowie

oceniony ze świadectwem o swobodności Sądu Głównego 2go Departamentu; w traktierach których wedle § 24 wolno będzie utrzymywać stoł, herbatę, kawę, przedaż win, wódek zagranicznych i rosyjskich wszelkiego rodzaju romu, araku, likieru, pączu, w ogólności wódek ze zboża § 14 ustawy o poborze trunków, nastojek z tychże wódek wyrobionych miodu, piwa i porteru angielskiego, oraz wyrobionych w Rosyi na sposób angielski; nadto: mieć nie więcej nad dwa bilardy, o dalszych wolnościach i ostróżnościach w kondycjach przedlicytacyjnych wyrażono będzie, i nadto: chcący zrozumieć całe postanowienie o traktyerach, domach gościnnych, restauracyach, kawiarniach i garkuchniach, może one czytać w każdym czasie w Ratuszu miejskim Telszewskim, o cém przez niniejsze ogłoszenie podając Ratusz Telszewski do powszechney wiadomości, aby się jawni na termin wyżej wyrażone życzący utrzymywać w Mieście Telszach Traktyer na licytację ze wszelką gotowością do Sali Ratusza Telszewskiego. Datt 1822 roku miesiąca marca 29 dnia. Prezydujący Burmistrz Mackiewicz. Radny Józef Bubel. Radny Piotr Krzyżewicz.

Dziela do przedania znajdujące się w Redakcyi Kurjera Litewskiego.

- Bayki i Przypowieści Ignacego Krasickiego nakł. tow typograficznego sr. kop. 15.
 Dziela Ignacego Krasickiego. podług wydania Fr. Dmochowskiego, tomow 10 nakł. tow typograficznego rub. sr. 6 kop. 60.
 Georgiki czyli ziemianstwo starożytnych rzymian. Poema dydaktyczne P. Wirgiliusza Marona, przekładania X. Alexego Kotużyńskiego Scholarum Piarum obok z textem łacińskim kop. 58.
 Geschichte des Ursprungs und Fortgangs der deutschen Litteratur bis auf die neuesten Zeiten nebst Auszügen aus den Werken der besten deutschen Dichter und Prosaisten für Liebhaber der deutschen Sprache und Litteratur und besonders zum Gebrauch bey öffentlichen Vorlesungen auf den Russisch Kaiserlichen Universitäten herausgegeben von Benjamin Friderich Haustein Russisch Kaiserlicher Hofrath und Adjunkt auf der Universität zu Wilna. . . k. 75.
 Instrukcyja do rozpoznania śmierci prawdziwey od pozorney, i o środkach jakie przedsiębrać należy do ratowania osób w pozorney śmierci zostających. Wydana przez radę medyczną przy ministeryum spraw wewnętrznych roku 1819, z polecenia JW. Rzymskiego Korsakowa Jenerała piechoty Wojennego Gubernatora Litewskiego i Kawalera na język polski z rosyjskiego przełożona. kop. 5.
 Kawaler Maltański przez Miss Annę Marię Porter. kop. 25.
 Kilka uwag nad konstrukcyą języka niemieckiego kop. 7½.
 Krótki rys życia Witolda, W. X. Litewskiego. przez Antoniego Bolesława Hlebowicza Naucz. Fil. w oddz. nauk liter. i sztuk pięk. i rys. uniwers. wileń kop. 40.
 Listy o Włoszech napisane po francuzku w 1785 roku, przez prezydenta parlamentu w Bordeaux, Pana Dupaty, na polski język przełożone. Części 3 kop. 80.
 Nauka praktyczna około rozmnożenia owiec hiszpańskich w Rosyi, zastosowana do użycia we włościach skarbowych i obywatelskich. Ułożona w Ministeryum spraw wewnętrznych i na rozkaz Najwyższy w języku rosyjskim wydana, przełożona na język polski kop. 40.
 Ogrody północne czyli zbiór wiadomości o rozmnażaniu i pielęgnowaniu drzew owocowych i roślin ozdobnych, o inspektach, treybhauzach i oranżeryach, oraz o utrzymaniu roślin kwiatowych w pokojach. OBYWATELSTW

- PROWINCYI LITEWSKIEY przypisane, przez Józefa STRUMILLĘ. w Wilnie nakładem i drukiem A. Marciniowskiego, 1820 z 6cią tablicami na miedzi rytymi, w oprawie włoskiej z okładką drukowaną. Całe wydanie na papierze klejowym. r. 1 k. 60
- O karmieniu pszczoł i o środkach ratowania słabych. Wyjątek z rękopismu Mikołaja Witwickiego o Pszczelnictwie kop. 10.
- O Logice, Metafizyce i Filozofii moralney rozprawa na skutek konkursu ogłoszonego przez cesarski uniwersytet wileński roku 1820 dnia 1go marca do katedry rzeczonych przedmiotów, napisana przez X. Anioła Dowgirda s. p. magistra ś. Teologii kop. 75.
- Opisanie nowego apparatusu do pedzenia wódki, za pomocą którego prosto otrzymuje się spirytus z oszczędzeniem pracy i opał, przez P. Rentera z ryciną kop. 15.
- O potrzebie i pożytku czytania Pisma ś. Wyjątki z dzieł świętych naukowych kościoła i innych pisarzy zebrane, przez księdza Leandra Van Essa Benedyktyna dawniejszego opactwa marvianmünsterskiego w księstwie padenborneńskim, potem proboszcza w Schwalenbergu w księstwie Lippe, teraz profesora uniwersytetu i proboszcza w Marburgu. kop. 50.
- O robieniu papieru ze słomy, siana, ostu, drzewa, kory drzewnej i paździoru lnianego lub konopnego kop. 7½
- Pan Jan ze Swisłoczy, kramarz wędrujący Dziełko uznane przez Rząd cesarskiego wileńskiego uniwersytetu za pożyteczne dla szkół parafijalnych — z winięta i dedykacji: „Pójdźcie tutaj kochane dzieci, widać, że się uczyć chcecie, to dobrze; zobaczycie, ile na przyszłość z korzyścią z tego.” Pan Jan rozdział IV. — Nakładem Towarzystwa typograficznego. Wilno w drukarni A. Marciniowskiego 1821. Cena exemplarza kop. 35.
- Pieśni nabożne przez Franciszka Karpińskiego: według ostatniego dzieła tego autora wydania nakł. tow. typ. kop. 10.
- Początki Geometrii analityczney zastosowanej do linii krzywych i powierzchni drugiego porządku, przez J. B. Biot. Czł. Inst. francuzkiego i t. d. z piątego wydania na język polski przełożone przez Antoniego Wyrwicza . . . rub. 2
- Poezye Franciszka Dionizego Książnińskiego, tomów trzy, nakładem towarzystwa typograficznego rub. 1.
- Rzecz o wprowadzeniu i wielorakiem użyciu kartofli kop. 10.
- Statut W. X. L. nowo przedrukowany nakładem tow. typ. r. 2 kop. 50.
- Sztuka rymotwórcza, Poema we czterech pieśniach, nakładem tow. typ. kop. 15.
- Urządzenie chłopów estońskich krótko zebrane kop. 30.
- Uwagi nad poezją i wymową pod względem ich podobieństwa i różnicy z ćwiczeniami w różnych gatunkach stylu kop. 75.
- Wiadomość o piśmie pod tytułem FERIAE Varsavienses, kop. 15.
- Wykład teoryi gorzenia przez Ignacego Fonberga U. U. W. kop. 40.
- Wyznania Dziwaka, przez Panią Opie . . . kop. 10.
- Zasady Agronomii czyli nauki o gruntach przez Michała Oczapowskiego rub. 1.
- Zasady Chemii rolniczej, przez Michała Oczapowskiego kop. 50
- Zasady Rolnictwa rozumowanego Albrechta Thaera, przez Michała Oczapowskiego cz. I. kop. 50

Oświadczenie.

Roku 1822 apryla 21 dnia oświadczenie imieniem Marcina Janiszewskiego b. Sędziego Gran. Pttu wilejskiego w aktach Ziemskich Pttu Wileń. przeciwko WJ Panu Antoniemu Potrykowskiemu Regen. Gr. Pttu Wileńskiego zapisuje się w następnej treści: Zeszły ś. p. Jan Potrykowski komornik Pttu Nowogródzkiego, ma-

jąc u siebie w gotowiźnie sumę, życzył oną sobie zalokować na oblig u Zalt. się Marcina Janiszewskiego, z układów wspólnych między zeszłym a Zaltym uczynionych, z dopisywanych procentów siódmych i ósmych i od procentów policzanych procentów, oraz z przeistoczenia złota na srebro wówczas, kiedy kurs czer. złotego w roku 1818 był po złtch 18, a policzonym każdy dukat został po rubli srebrnych 3, w znaczney bardzo ilości oną powiększył, wziąwszy od Zaltgo się oblig na rubli srebr. 6.417 w dacie 1818 roku julii 22 dnia, z terminem oddania w roku 1821 msca apryla 23 dnia wydany, obok tego wynagradzając tak znaczne przebory i różne dla siebie czynione dogodności, lub może i z dalszych przewidzeń swoich, zeszły Komornik Potrykowski w teyże dacie jak i oblig, tojest: roku 1818 julii 22 dnia własnoręcznie wydaną assekuracyą, nymocniey zażyczył, że ani sam summy w terminie w obligu opisanym odbierać nie ma prawa, zapewniając dla siebie do życia procent ósmy z góry, ani też successorowie jego, aż po ustalym życiu do lat dwódziestu ściągac kapitału nie mogą, i nie większy pobierać procent jak piąty, w czem wszystkim uskuteczniając Zaltcy między zeszłym nastale umowy, w roku omionionym od całkowitey summy zapłacił procent ósmy, co poświadcza kwit zeszłego w roku 1821 apryla 23 dnia wydany, w którym na siebie i na successorow swoich włożył obowiązek, we wszystkim zadość uczynić wydaney przez się assekuracyi, nadto jeszcze wydanym osobnym dokumentem w tymże 1821 roku apryla 23 dnia za przebrany procent, za rok 1817 skończony w 1818, wówczas kiedy summa takowa przez zeszłego była u W. Kukawicza, dozwolił z procentu dla successorow wypadającego piątego, roku pierwszego, a czego by nie stało to i drugiego potrącić wypadającą należność. Gdy zeszły ś. p. Komornik Potrykowski w roku 1821 augusta 22 dług śmiertelności wypłacił, wraz Obżalt. Regent Potrykowski brat zeszłego, któremu oblig dostał się, przez list swój tegoż roku i miesiąca 25 dnia przez żonę swoją adressowany, o uzyskanie części kapitału przyniosł dopominek, a lubo będąca osobiście w domu Zaltgo się żona Obżalt. Regenta Potrykowskiego o wszystkich zaszłych między zeszłym, a Zaltm postanowionych umowach, na prawnie sporządzonych dokumentach opartych zawiadomioną została. Jednak Obżaltny Potrykowski nie kontentując się tem uwiadomieniem, przez list powtórny 8bra 1go dattowany, znowu o oddanie pieniędzy donosząc się, i niby użył od siebie przyjaciela W. Sowieтника Łopuszyńskiego, aby weyrzał w tranzakta zeszłego brata swojego, któremu przez Zaltgo się wszystko okazany było, i ten o wszystkim Obżalt. opowiedział, w ostatecznym zaś swym liście w roku terażniejszym miesiąca januaryi 9 dnia pisanym, jakby o niczem prócz obligu nie wiedzący Obżaltny Regent Potrykowski, nie tylko summy dopomina się, lecz że i procentu nie przyymie oświadczył, a przepominał aż nadto o tem, że kapitału do lat dwódziestu zyskiwać nie ma prawa, ani procentu zaś, nie tylko na terażniejszy ś. Jerzy apryla 23 dnia, lecz i w roku przyszłym w zupełności nienależy się, skutkiem postanowień swojego antecessora w aktach publicznych Ziem. Pttu Wilejskiego umieszczonych. Gdyby więc Obżaltny Antoni Potrykowski Regent Gr. Pttu Wileń. z nikim za obligiem wyżej wspo-

mnionym, nie wchodził w żadne układy, umowy, lub onego nikomu nie przelewał, nie zastawiał, i na ony żadnych długów nie zaciągał. Niniejsze w aktach Ziemskich Pttu Wileńskiego najsolenniejsze przed całą powszechnością zapisuje się oświadczenie, i one dla łatwiejszego wszystkich zawiadomienia do Gazet Kuryera Littgo, aby nikt niewiadomością nie składał podaje się.

Marcin Janiszewski b. Sędzia Gran. Wileyski.

1822 roku miesiąca apryla 21 dnia. Przed aktami Sądu Ziemskiego Wileńskiego stanowiący obecnie WJPan Marcin Janiszewski b. Sędzia Graniczny Wileyski niniejsze oświadczenie do protokołu wpisać podał. Przyjąłem Jan Zienkiewicz Wileński Ziemski Regent.

Roku 1822 apryla 24 dnia takowe oświadczenie do Kuryera Littgo że przyjąć można Antoni Pomarnacki Sędz. Grodz. Wileń.

1. Excerpt oświadczenia z protokołu potocznego Ziemskiego Powiatu Pińskiego w dacie poniżej wyrażonej zapisanego na rekwizycyą strony pod pieczęcią jurzędową Ziemską tegoż Powiatu jednoczasowie jest wydany.

Roku 1822 miesiąca apryla 14 dnia. Oświadczenie przez niżej podpisanego w imieniu WW. Piotra Podstoll. Parnawskiego, Mikołaja Chorażego Brygady Petyhorskiej byłych wojsk Polskich, Wincentego, Jana i Cyrillego Sędziów Granicznych Ptu Piń. Terleckich, przeciwko WW. Antoniemu Jankrowi Tatarskiemu-Uleńskiemu pólku. Władysławowi byłemu Sędziemu Powiatu Prużańskiego, Józefowi Chorażycowi Ossowskiemu braci rodzonemu, oraz dalszym do jednoci interesu wchodzącym osobom, dla publicznej wiadomości zanesione w następnym sposobie: Po zeyściu Róty z Terleckich Putkamerowej Konsyliarzewey stanu krewney żalących się dellatorów, zeszły Antoni Ossowski Choraży Prużański znając siebie byż dalekim do osiągnięcia po nięj successyi, jako niemający przelewu krwi fanulii Terleckich, przedsięwziął mocą sprokurowanych zapisów zyskać dla siebie ruchomego i nieruchomego jey majątku Aktorstwo, a doprowadzając swe zamiary do należytego skutku, nazajutrz po zeyściu tężże Putkamerowej to jest czwartego oktobra 1814 roku wszedł w possessyą dóbr Błonia, Rożampola i Osowa z wsiami do nich przynależnymi, oraz dalszego ruchomego i summowego majątku (iako świadczy ówczesna intromissya) za testamentem 28 marca 1814 roku jakoby sporządzonym. Tym czasem w dniu kilka pod Komparczyą Ezekektora ukazał się w Aktach Powiatu Ihumeńskiego drugi testament pod datą, niby 24 marca tegoż 1814 roku przez zeszłą Putkamerową podpisany, nie wedle formy prawa sporządzony, i przez interessowanych a prawem zakazanych pieczętarzów zaświadczony, którym dziedzictwo powyższych dóbr oraz ogólnego ruchomego i summownego majątku temuż zeszłemu Ossowskiemu przeznaczono zostało. O jakowe nieprawne i niepraktykowane zajęcie cudzey własności, żalący się dellatorowie mocą successyi w prostej linii po mieczu wedle prawa statutowego artykułu 17 z rozdziału 3go na się spadający, celem skassowania wszelkich nieprawnych zapisów, z zeszłym jeszcze Ossowskim po uczynionych poprzedniczych prawnych krokach w Ziemstwie Ihumeńskim rozwinęli process. Tym czasem obżalowani Ossowsky chcąc korzystać z nieprawnego posiadania dóbr, oraz nie zdawać rachunku z czynności Oyca swojego, w zrywaniu Sądowego kompletu i samcy tylko przewłóce szukać zaczęli trwałości niekzemnego zapisu, lecz nim sprawa do należytego końca doprowadzoną nie będzie, aby obżalowani Ossowsky żadnymi dokumentami i zapisami nieprawnie posiadanego majątku nieobciążali, aby nikt pod jakimkolwiek bądź pretekstem na takowe pieniądze nie pożyczal, i w żadne układy niewchodził, ani też WW. Niemcewicze należnych summ onym nieoddawali, niemniej aby nikt Jackowszczyzny nienabywał; gdyż tak pomieniona summa jako

i Jackowszczyzna służyć mogą, choć w części na bonifikatę za wybrane z dóbr Błonia, Rożampola i dalszych intraty, rostracenie kapitałów i ruchomego majątku, jakowe pretensye oprócz zniszczenia poddaństwa i prawnych expensow na 15,000 czar. zł., przeto dla ostrzeżenia publicznego z podaniem do Gazet Kuryera Litewskiego niniejsze zapisuje się oświadczenie. W protokule podpis takowy. Michał Czuliński Ziem. Ptu Piń. Vice Regent.

Zgodnie z protokulem potocznym świadczą Bazyl Zubkowicz Regent Ziem. Ptu Pińskiego.

Takowe oświadczenie w Gazetach Kuryera Litewskiego drukować wolno Adam Nielubowicz Podsek. Ziem. Ptu Pińskiego.

1. Oświadczenie imieniem WW. JPP. Hipolita Pisarza Grodz. i Adolfa Regenta Gran. Ptu Trockiego braci Ratowtów czyni się w następnej okoliczności: Nielad interessow W. Antoniego Abramowskiego Komor. Ptu Trockiego, u którego żalujących rodzice WW Jan i Karolina Ratowtowie znaczny posiadają kapitał na majątku obżalowanych ile w nieladzie pozostającym nie lokujący się ta okoliczność zmusiła żalujących do przyjęcia w promocyą interessow obżal. pod warunkiem, a żeby do żadnych układów niewtrącał się i dokumentow nie wydawał, w czym gdy obżal. dokumentem w roku 1819 maja 23 dat. i w Ziemstwie Trockim przyznany żalujących umocował, żal. na twierdzy wspomnionego dokumentu ułatwiał interessa obżal. ze znaczną korzyścią, lecz gdy dowiadują się że obżal. nie jakies zaczynają robić układy, rzucające żal. postanowienia, a ztąd i przeciwko dokumentowi postępujesz i zboczonym ułatwieniem interessow stratę dla siebie, a tym samym i dla rodziców żal. kredytów obżal. krzywdę przynosisz, przeto żal. przeciwko postępkom obż. oświadczenie w Aktach Grodz. Ptu Trockiego pod dniem 23 apryla b. roku zapili i w myśl onego wszystkich z W. Abramowskim mających stosunki żal. zawiadamiają, a żeby z onym w żadnych interessach układów nie robili i dokumentow nie przyjmowali przez niniejsze oświadczenie ostrzegają. Dat 1822 apryla 24 dnia. Takowe oświadczenie w imieniu własnym i brata mojego podpisuję. Adolf Ratowt Gran. Ptu Troc. Regent.

Takowe oświadczenie wolno drukować. Fabian Modzelewski Sędzia Grodz. Trocki.

1. Forteplan mało ograny, jest do zbycia, nie opisuje się doskonałości sztuki jego ani powierzchwni, ceny, osoby życzące podobnego nabycia dowiedzą się z obejrzeniem, i sądzić będą podług ich rozumienia. W domie Kapitulnym naprzeciw Skopówki.

1. Dyymas Gertman na successorach zeszłego Felixa Kukiela Regenta, Dekretem Sądu Głównego Lit. Wileń. Depart. 2go mając sobie sądzoną summę złotem czar. zł. 347 a monetą srebrną zł. pol. 1138 gr. 11 ma zamiar oną przelać. Życzący zatem nabyć wlewką ten stosunek, raczy zgłosić się do Regenta Granicz. Ptu Wileń. Sakowicza mieszkającego w pałacu Senatora Ogińskiego na Rudnickiej ulicy. Ze strony zaś Aktora zapewnia się, wszelka w układzie powolność i łatwość.

Roku 1822 mca apryla 24 d. Takowe ogłoszenie może Redakcyja Kuryera Litt. umieścić w druku Józef Naborowski Grodz. Wileń. Pisarz.

1. Dom drewniany z placem wieczystym w Mieście Kownie sytuowany na Ulicy Mytniej W. JPana Dominika Dąbrowskiego Porucz. wojsk Ros. iest do zbycia, życzący ony dom nabyć, może się zgłosić do Pana Felixa Uszaka w Kownie na tężże ulicy mieszkającego.

1. Gdy WWni Maciey i Barbara Pawłowsky burmistrze miasta Wilna w terminie 5. Jerzego 1822 roku sądzoną dekretem Grodzki Wileńskim summę rubli srebr. 998, niżej pod,

sanemu całkowicie bez uchybienia wypłacili, niżej więc podpisany, jak uprzednio awizował przez Kuryera Litewskiego o należeniu się sobie od WW. Pawłowskich summy wskazanej powyższym wyrokiem, tak dopiero odebrawszy pieniądze, publicznie także przez Kuryera zawiadamia, że żadnej już do WW. Pawłowskich pretensyi nie ma. Dnia 24 apryla 1822 r. F. Wróblewski Med. doktor.

Może Redakcyja w Kuryerze umieścić Prez. Gr. Wileń. Adam Dauksza.

1. Niżej podpisany uwiadamiam łaskawą publiczność, że ktoby życzył brać lekcję jazdy konney, lub chciał mieć koni najeżdżonych pod wierzchnią jazdę; to może do mnie zgłosić się, a ja przyrzekam to spełnić jak najakuratniej. Przyjmuję też chłopców do nauki bereyterskiej i sposobu angliczowania koni lub onych leczenia; można też mieć do najęcia koni pod wierzchnią jazdę, za cenę umiarkowaną. Mieszkanie moje na ulicy Trockiej w domu XX. Dominikanów pod Nrem 3go. Franciszek Milewski.

1. Józef Zieliński szlachcic porzucił żonę Konstancją z Kudelskich Zielińską w roku 1811 febr. 8 dnia będącą w ciąży, mającą naówczas lat 18 w parafii Dubieńskiej, powiecie Dubieńskim w gubernii Wołyńskiej w folwarku Listwini nie dziedzictwa Jenerala Karwickiego i dotychczas nie powrócił, wzrost i fizyognomiję onego opisuje się w następnym sposobie: wzrostu miernego figury równej, włosów czarnych, oczy błękitnych, nosa pociągłego, gęby szerokiej, twarzy białobładowej, gładkiej, mający naówczas lat 28. Niżej pisząca się uprasza, iż ktoby o onym wie-dział że jest gdziekolwiek jeszcze przy życiu, lub jeżeli już umarł, ażeby raczył uwiadomić do Konsystorza Łuckiego w guberniję Wołyńską. Datt roku 1822 msca febr. 19 dnia.

1. Nowe Warszawskie Kapelusze znajdują się w Magazynie Józefa Kopscha.

K o n c e r t.

2. JP. Renner znajomy Publiczności, chcący przed wyjazdem swoim piękną zostawić pamiątkę i przyczynić się do pomnożenia funduszu Towarzystwa wspierania niedostatnich uczniów uniwersyteckich, którego jest członkiem, ma dać Koncert instrumentalny i wokalny w następujący piątek to jest: d. 28 b. m. na rzecz tegoż Towarzystwa. Inni członkowie swojemi talentami wspierać i uświetniać go będą. Szczegóły Koncertu afisz ogłosi.

2. Nowo przybyły artysta z St. Petersburga Franciszek Kohaut, ma honor uwiadomić Przeswietną Publiczność, iż dziś we środę to jest dnia 26 apryla 1822 roku, dawielki Koncert na Waltorni i instrumencie zwanym, Trombino, w

którym Pan Reut, znany z pięknego talentu na skrzypcach, i muzyka półku Izmaytowskiego gwarydy łącząc się wspólnie z wydawcą koncertu, miłą Przeswietnę Publiczności sprawią zabawę.

2. Roku 1821 apryla 14 dnia oświadczenie imieniem w Bogu Przewielebnego F. Szymona Sarneckiego Prowincyała OO. Bonifratrów prowincyi Litewskiej wspólnie z manifestem zanoszące się w następnej rzeczy. Iż gdy Sąd Ziem. Ptu Wileń. później Sąd Główny Litewsko Wileński Departamentu 2go wyrokiem swym pewną dla konwentu i szpitala Bonifratrów Wileń. zasądził sumę na wszelkim majątku Ur. Józefa Woydaga, od którego wyroku założywszy do Rządzącego Senatu appellacyą zamitregzył dla konwentu i szpitala satysfakcyą, i różne z majątkiem swym Woydagi zwanym w powiecie trockim w parafii Otitskiej położonym poczynił fryarki i wyprzedaż; w jakowej nieprawnej czynności, zbocznego chwycił się sposobu, iż prezentował kwitacyą niby od konwentu Bonifratrów Wileń. wydaną; jak przekonywa list Ur. Michała Kagiella Adwokata subselliów Troc. w roku idącym 1822 marca 25 dnia do tegoż prowincyała pisany, jakowym skutkiem swojej czynności Ur. Józef Woydag krzywdzi konwent i razem brata swego Rafala Woydaga teraz Bonifratra schedę z prawa sukcesyji mającego: owoż gdyby wiary do owej to jakiejs kwitacyi nie przykładał i siebie nie zdradzał, deklarując o to mieć proceder takowe oświadczenie do Gazety umieścić postanawiając jako proszony plenipotent one podpisuje. Dat ut supra Ignacy R. Gawroński Adwokat.

Roku 1822 miesiąca kwietnia 14 dnia. Przed Aktami Ziemskimi Ptu Wileńskiego stawając obecnie W. Ignacy R. Gawroński Adwokat powyższe oświadczenie wpisać do protokołu podał i w onym własnoręcznie podpisał się.

Przyjąłem Jan Zienkowiez Wil. Ziem. Reg.

Roku 1822 miesiąca apryla 18 dnia takowe oświadczenie Redakcyja może umieścić do Gazet Kuryera Lit. poświadczam Prez. Wileń. Ziem. Michał Sawicki.

2. U Stolarza Pommera przeciwko Dominikańskiego Kościoła jest rozmaitych Memblow i posadzki w różnym gatunku do sprzedania za pomierną cenę.

Kocz do sprzedania.

2. W domu JPana Maxa na Wileńskiej ulicy znajduje się do sprzedania kocz Wiedeński zupełnie nowy na cztery osoby równie piękny do użycia w mieście jak i wygodny do podróży, o cenie można się dowiedzieć u JP. Maxa lub w domu JW. Kostrowickiego v. Marszałka za Rudnicką Bramą u właściciela.

Wyjeżdża za granicę.

2. Do Austrii do miasta stołecznego Wiednia obywatel Ptu Zawil. Antoni Kociel z synem Waleryanem i lokajem Andrzejem Wutowiczem

Obserwacje meteorologi- czne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Beau.	W i a t r y.	Odmiana w powiet.
	dnia 24 średnia	27 cal. 9,56 lin.	+ 11,08 stopni	Zachodni	Pogoda
	dnia 25 średnia	27 — 8,33 —	+ 11,33 —	Poludniowy	Pochmurno
	dnia 26 godz. 5	27 — 6,0 —	+ 10,75, —	Poludniowy	Pochmurno

Wilno dnia 26 Kwietnia 1822 Roku v. s.

3 Niżej własną ręką podpisany. Czernihowski Gubernii, mieszczanin miasta Nowozybkowa Matwiej Alexiejewicz Popow; czyni oświadczenie z najsolenniejszym manifestem z pobudek następujących: Wileński Obywatel Radny Magistratu Bazyli Artecki, trzymając arędą dom Gościnny w mieście Wilnie za swoją kaucją użył żalującego się pod rokiem 1812 do pobierania z tegoż domu dochodów, na pewnoś jakowych, żał. wydał temuż Radnemu Arteckiemu assekuracyjny zapis z ewikcją na funduszu i towarach żał. się w mieście Wilnie znajdujących się, a chociaż ta umowa assekuracja ułatwiona należnym skutkiem, iżżadna najmniejsza niepozostała nawzajem żąd pretensya, jednak że assekuracyjnego zapisu na wiele czynionych rekwizycji żał. się, Radny Artecki nie powrócił, wymawiając się niewynajdzieniem jakby oney, między mnóstwem różnych papierów, w znaczney części w czasie najsćcia nieprzyjacielskiego w tymże 1812 roku roztraconych, później zaś tenże Radny Artecki wydał się do St. Petersburga szukając swojej córki, znaczny czas tam zabawił, powróciwszy wpadł w ciężką chorobę i wniey długo obłożnie leżąc, życia dokonał niezwrociwszy powyższy żał. się assekuracji, gdy więc takowey assekuracji lat 10 już upłynęło, a takowa wydana była tylko z okazji utrzymywania domu gościnnego i jako w rzeczy już ułatwioney nic nieznaczyla i do żadnego innego obiektu użytą być nie mogła, to żał. się też assekuracją wedle powieści zeszłego Radnego Arteckiego uważając za przepadłą, był zupełnie spokojnym, nieprzewidując żadnego żąd niebezpieczeństwa lub nadużycia, mimo to jednak jak żał. się przypadkiem dowiaduje się powyższa assekuracja znajduje się u Hieronima Arteckiego mającego po mieszkaniu w klasztorze Wileńskim ś. Duchy OO. Greko Ressayiskich, to jest u syna zeszłego Radnego Arteckiego, i że na drugiej stronie takowey assekuracji jest napisany oblig na 3000 rubli srebrnych jakby od żał. się, zeszłemu Arteckiemu Radnemu zawinione w ten czas, kiedy żalący się nigdy takowey, i najmniejszey summy u zeszłego Radnego Arteckiego niebrał, niepożywał i pod żadnym względem onemu niezawiniał, a żąd obligu i żadnego w tey mierze pisma niewydawał, przeto, gdy takowy oblig jest zfałszowanym jedynie na wyzucie żał. się z jego sytuacji, więc w takowym wydarzeniu żał. się zapisując oświadczenie współ z manifestem zapowiada, iż tenże oblig czyli innego tytułu skript na assekuracji powyżey wzmienioney, jakby zapisany, jest zfałszowany sfabrykowany, że nigdy żał. żadnych pieniędzy u zeszłego Arteckiego Radnego i u jego syna niebrał, niepożywał, obligu i żadnego skriptu obowiązującego onym opłatę niewydawał, i że podpis u powyższego obligu nie jest ręki żał. się, a co wszystko nawet najsolenniejszą przysięgą żał. się w Elwazyi udowodni, razem też ostrzega żał. się wszystkich w ogólności, żeby nikt takowego sfalszowanego, sfabrykowanego na assekuracji obligu nie nabywał, bo żał. się nie tylko że nie nie jest winnym, lecz sam za karteczkami 1814 i 1815 roku od zeszłego Radnego Arteckiego wydanymi, na należność, gdyby zaś suksessor zeszłego Radnego Arteckiego, syna Hieronima Arteckiego, takowym skriptem sfalszowanym nikogo nieuwodził i niewystawiał przed wierzycielami oycowskiemi i swojemi za jakowy fundusz, niniejsze oświadczenie z manifestem będzie umieszczone w Kuryerze Litewskim, a celem uniecznienienia takowego skriptu czyli obligu jako sfalszowanego żał. rozpoczynając właściwym porządkiem proces, niezaniebda sprawcę takowey fabrykacji, dla zyskania na nim kar właściwych wysłędzić, jakowy też w tym porządku zapisując manifest i oświadczenie, własną one podpisuje ręką. Datt w Wilnie 1822, miesiąca marca 21 dnia. (podpisano) sej pro-

test sobstwenemu mojemu rukoju podpisuju nowozybkowski mieszczenin Matwiej Alexiejewicz Popow.

Roku 1822 marca 21 dnia przed aktami miasta Gubernskiego Wilna stanawszy obecnie Czernihowski Gubernii mieszczanin miasta Nowozybkowa Matwiej Alexiejewicz Popow takowe oświadczenie wpisać do Akt wieczystych podał przyjąłem Ignacy Misiewicz Mag. Reg. Czytałem J. Pawłowicz.

Przedaż towarów.

3. Od Wileńskiej Składowey Tamożni ogłasza się, iż w niey dnia 25 terażniejszego miesiąca i dalszych dni, zrana od godziny 8mej, będą przedawane przez publiczną licytacją następujące towary skonfiskowane, a mianowicie: jedana beczka araku dwanaści ankarow mocy 14½ gradusow; jedana półbeczka araku miary dwa i pół ankarow mocy 14 gradusow; jedana beczka araku miary trzy ćwierci *stekana* mocy 14 gradusow; jedana beczka prostey wódki, miary dwie butelki; jeden kaftan nankinowy granatowy nowy, drugi takiż stary; jedana stara szuba; jedana para trzewików starych.

Zarządzający fon Smitten.

Sekretarz Perfiljew.

5 Niżej podpisani znajdując zażalenie w imienia WW. Wincentego brata, Marcyanny Róży i Konstancyi siostr Rodzeństwa Daleckich w dniu 14 apryla ter. 1822 roku w aktach Ziemskich Wileń. przeciwko żalącym się zapisane, w którym prócz obelgi na dotknięcie honoru, i fałszu dla omamienia wiary publiczney, nie znajdując nic rzetelnie zamieszczonego: aby na moment rzeczonne zażalenie obojętnego w uwadze powszechney niezadymowało rozumienia, żalące się acz z naczulszą nieprzyjemnością zmuszeni remanifestować się dla wyjaśnienia rzetelności i odróżnienia fałszu od prawdy, oraz dla zabezpieczenia od uzurpacji zawłaszczoney przez obżalowanych Daleckich w exdywizyi JW. Marszałka Wańkowicza Schedy WW. Rewkowskich na imie zeszłego ś.p. Xiecia Antoniego Giedroycia Prałata i Kawalera zasądzoney: którego imie żalącym się do promowania w exdywizyi Olgieniańskiej przezczeczoney kategorii kondycjonalnie tylko użyzione było, a pretensya całkowita dwóch tysięcy rubli srebrnych za obligami od JW. Wańkowicza wydanymi z procentami żalącym się Rewkowskim przynależało: o czem żyjący JW. Marszałek Wańkowicz nieubliży świadectwa, że obliży Rewkowskim służące kondycjonalnie tylko na imie zeszłego Xiecia Prałata Giedroycia przemienione zostały: w czem autentyczne solennoscie kazdego w powszechności przekonac, są zdolne. Aby przeto Schedy w dobrach Olgienianach na rzecz zeszłego Xiecia Prałata Giedroycia zasądzoney własnictwem do WW Antoniego Sędziego i Jakóba braci Rewkowskich z dalszego ich Rodzeństwa przynależną rzeczoni WW. Daleccy nie przezymarczyli, pod ewikcyę komukolwiek bądź niepodprowadzili, i w układy o oną z kimkolwiek o wyprzedaż lub zastawę nie wchodzili, i z nikim kontraktow w tey kategorii jako do ich własnictwa nienależney niezawierali, żalące się przez niniejsze oświadczenie publiczność zawiadamiają i ostrzegają, dla dójścia zaś wiadomości kazdego do awizacyi Kuryera Litewskiego dla opublikowania podać determinują. Co się zaś tyce niedorzecznościow w piśmie oświadczenia przez WW. Daleckich przeciwko żalącym się wywartych, gdy te same siebie uniecznienią i na odpowiedź niezasługują, żąd żalące się od obelżywey emulacyi dalekiemi będąc, w niepamięci zostawiają, a tylko aby przekonac powszechność, że WW. Daleccy żadnych do żalących się pretensyi niemają i mieć zgola o nic nie mogą owszem że Rewkowscy i Szalewiczowie mają rzecz do do-

pomnienia się tak o zawłaszczenie po zeyściu ś. p. Xiecia Prałata Giedroycia Schedy w Olgienianach z exdywizyi JW. Wańkowicza przysądzoney, jako też o kalkulacyą z administracyi kilkoletniej folwarku Starey Rudni, i inne rzeczywiste pretensye dokumentami zeszłego Xiecia Prałata zabezpieczone, wkrótce o tem obżałowanym delatorom urzędowe uczynią w dopominku objaśnienie. Nikczemność pretensyy przez WW. Daleckich mniemanych, wykazują przez zeszłego ś. p. Xiecia Prałata Giedroycia wydawane, a żalącym się posługujące różne dokumenta. Te okazały, że nie Rewkowscy i Szalewicz WW. Daleckimi, lecz obżałowani Daleccy Rewkowskim i Szalewiczom do wypłacenia i bonifikaty znaczney summy zostaną w obowiązku, nim przeto do wykłarygowania rzeczywistości pojasnionych żalące się przedsięwezmą środki, tymczasowie niniejszy naysolenniey zapisują remanifest. Pisan roku 1822 miesiąca apryla, 18 dnia.

Franciszek Rewkowski b. Deputat wywod Oszmiań. Kazimierz Szalewicz S. Z. P. S.

Rok 1822 miesiąca apryla 20 dnia. Przed Sądem Grodzkim ptu Wileńskiego stawając obecnie Adwokat W. Jan Kniaziewicz, takowy remanifest do akt podał. Prezydent Adam Dauksza, Józef Horodeński Sędzia. Antoni Pomarnacki Sędzia.

Przyjąłem i że jest w Aktach poświadczam Jan Pawłowicz Regent Sądu Grodzkiego Powiatu Wileńskiego.

Może Redakcyja do Gaz. Kur. Lit. umieścić. Prez. Grodz. Wileń. Adam Dauksza.

Dzierżawa Traktyerow.

3 Mocą Naywyżey utwierdzonego dnia 14. marca, roku 1821 postanowienia o domach gościnnych, restauracyach, Kawiarniach, Traktyerach, i Garkuchniach, Skutkiem oraz Ukazu Litewsko Gubern. Grodzień. Rządu pod dniem 30. septembra 1821 roku z Exemplarzem Naywyższego postanowienia pod N. 17357 nadesłanego, przez niniejsze ogłoszenie Ratusz Miasta Nowogródka wzywa każdego życzącego wziąć w aragę na lat cztery i miesiące siedm, ustanowione w mieście powiatowym Nowogródku dwa traktyery. jakowe mieścić się będą w samym Ryнку, na wzięcie których wedle postanowienia § 15, dopuszczają się kupcy, mieszczanie i włościanie, mający świadectwa na prawo handlu i mający wedle § 20 o dobrej konducie w regularnym postępowaniu attesiata, do czego, należy mieć dowód dla pewności coroczney opłaty o niezadłużeniu się za utrzymanie traktyeru prawnie uczyniony. Licytacya odbywać się będzie w Miejskim Nowogródzkim Ratuszu w dniach następnych, 12m, 15m, i 18m miesiąca maja idącego 1822 roku, po ukończeniu jakowej, ci którzy odzierżą w Nowogródku traktyery, wezmą od Ratusza kontrakt na walorowym papierze z początkowym dla utrzymywania terminem od dnia 1. junii 1822 roku; w jakowych kontraktach będzie pojasniono, co można utrzymywać, a to odpowiednie § 24 stół, herbatę, kawę, przedaz win, wodek zagranicznych i rossyjskich, wszelkiego rodzaju romu, szromu, likierow, pączu, w ogólności wodek ze zboża wedle § 14 ustawy o poborze z trunkow miodu, piwa, porteru angielskiego, oraz wyrabianych w Rossyi na sposob angielski, niemniej, mieć nie więcej nad dwa bilardy; co się zaś tyczy dalszych prawideł i wolnościow mający zamiar naleyć przy licytacji w Ratuszu z ogólnego postanowienia dostatecznie poinformują się. O czym Ratusz Nowogródzki dając wiedzieć powszechności każdego z życzących utrzymywać w Nowogródku traktyery na powyżey opisane terminu do licytacji ze wszelką gotowością oczekiwać będzie. Roku 1822, miesiąca marca 5 dnia. Burmistrz Johan Trybell, Symon Zdanewicz Radny, Franciszek Samoyło Pisarz. Za zgodność świadczę Expedytor Rządu Guber. Lit. Grod. J. Krupowicz.

3 W domie należnym dawniey do dziedzictwa starozakonnego Abrama Leybowicza Słasher-ga, za Zamkową bramą przy górze zamkowy pod N. 484 sytuowanym, a przez Dekret Sądu Ex-

dywizorskiego w roku 1815 januaryi 2 dnia między jego wierzycieli rozdzielonym, znajdując się do wynajęcia od frontu naprzeciw kościoła Katedralnego na dole izba z przepierzeniem, dwoma ciemnymi alkówkami, i dwoma stancyami, naprzeciw przez kurytarz od dziedzińca dwa pokoje, wewnątrz zaś dziedzińca stajnia, wozownia, i szpichlerz, oraz sklep. Zyczący nająć takowe mieszkanie znajdą informacyą dostateczną u JPana Józefa Buczyńskiego Murgrabiego Pałacu Radziwiłłowskiego, Kardynalia zwanego, tamże mieszkającego.

3 Niżey podpisany ma honor uwiadomić szanowną publiczność, iż znajdując się niego pojazdy nowe do sprzedania, jako to: imo karetta poczworna nowa, wcale modna. 2do karetta podwoyna nowa, takież modna, 3tio koczów trzy nowych w naymodniejszy guście, 4to kocz nowomodny, fassonem peterzburskim, 5to karetta podwoyna używana, 6to siodła rozmaite męskie i damskie. Te wszystkie pojazdy za umiarkowaną cenę, i zapewne dogodną szanowney publiczności sprzedane być mogą, o dobroci zaś, onych i mocy, jak równie i mechanice wrobocie niżej podpisany ma honor zapewnić szanowną publiczność, że są jak naylepiey zrobione, i z naylepszego drzewa, oraz całego materyalu; jak tego tyłokrotnie niżej podpisany dał już dowody, gdzie z wdzięcznością od kupujących u niego pojazdy, był wspominany. Pojazdy te widzieć można w każdym czasie u tegoż niżej podpisanego mieszkającego w domu W. Każyńskiego przy Teatrze.

Jan Wilczyński Siedlermeyster.

3 Niżey podpisany podaje do wiadomości iż w majątku zwanym Papiernia w Gubernii Grodzieńskiej w Powiecie Lidzkim położonym, a należnym do JW. Kostrowickiego, byłego Kapitana Artylleryi i Kawalera, umarł Michał Dziakoński Komornik Powiatu Słonimskiego, po którym została uboga ruchomość i dwa stare małe ceny konie; uprasza się aby sukcesorowie zmarłego Dziakońskiego Komornika przybywali z dowodami prawnymi dla odebrania takowych spadków i zarewersowania z onych przyjęcia, jeśliby zaś w przeciągu trzech miesięcy nikt się o to nie jawił. wspomniane pozostałości zostaną, oddane Policyi Powiatu Lidzkiego Józef Ruszlewicz.

Znalezione Papiery.

4 Znalezione są papiery służące W. Piotrowi Chodasewiczowi Komornikowi ptu Trockiego; ale zachodzi trudność w oddaniu jemu osobście tey jego własności; uprasza się zatem, żeby sam przybył do majątku Zabieliszek w powiecie Kowieńskim położonego, w bliskości Kieydan, dla ich odzyskania; i żeby był opatrzony świadectwem, że jest rzeczywiście tym Piotrem Chodasewiczem Komornikiem, któremu te papiery służą.

4 WJmć Panna Konstancya Normuntowiczówna urodzona ze Szwykowskiej, z Litwy z ptu Trockiego, przed kilkunastu laty poszła zamąż za Jelskiego, i z nim osiadła koło Mohilowa. W tem małżeństwie dwie zostawiwszy córki zmarła. Familia zeszley z Narmuntowiczów Jelskiej, nie wiedząc o terażniejszym pobycie tych Panieli, a mając bardzo ważną tego potrzebę, uprasza wszystkich obywateli, czyto Mohilewskiej Gubernii czy innych, o Pannach Jelskich wiedzających, aby chcieli o tem dać wiedzieć listem do Wilna, adresując do Kazimierza Piaseckiego Adwokata, który mieszka w domu własnym przy zaułku Sto Michalskim pod N. 111. Może Redakcyja Kuryera Litewskiego do druku przyjąć. Prezydent Grodz. Ptu Wileń. Adam Dauksza.

3 Niżej na podpisaniu wyrażony, na mocy plenipotencji i na skutek żądania syna mego Ludwika Pinabla, Półkownika komenderującego Brzeskim piechotnym półkiem poświadczam niniejszem dla doyscia wiadomości interessowanych, że W. Martyni d'Aubigne, półkownik woysk francuzkich, zawarty kontrakt o dostawkę prowiantu i furażu dla Brzeskiego piechotnego półku, jako człowiek honorowy uzupełnił i o wszystko się rozliczył, w czym ma wydaną wzajemnie przezemnie kwietacyą oraz zwrócony rewersalny kontrakt. Gdy wszakże mimo wypełnienia zawartych w kontrakcie warunkow, daje się słyszeć wieść, iż W. Martyni d'Aubigne pomienionego kontraktu nie uzupełnił, dla zniesienia przeto wszelkiej obojętności i znikczemienia mylney opinii, winienem Publiczność zaawiadomić, iż nieraz rzeczony W. półkownik Martyni d'Aubigne rachunek z synem moim Ludwikiem Pinablem półkow. i kawaler. wynikły dostatecznie zaspokoili i ukończył. Jakowe poświadczenie dla umieszczenia w Lit. Kuryerze podpisuję. Datt 1822 roku apryla 15 dnia w Wilnie.

Jan Pinabel Nadworny Sowiernik i Profesor.

Publiczna sprzedaż majątku.

2. Od Litewsko-Grodzińskiego Rządu Gubernialnego ogłasza się: iż w tutejszey gubernii w Powiecie Prużańskim położony majątek Haleny nazwany, 63 dusz mający, z ziemią, zabudowaniem i wszelkimi do niego należnościami, do byłego słonimskiego powiat. Kазnaczeja Rady Tyt. Skoczyńskiego, z powodu niedostatku skarbowych pieniędzy na nim liczących się w ogóle rub. sr. 3,534 96½ kop. i assygn. 1,025 r. 19½ k., przeznaczony na publiczną sprzedaż, do kupienia którego wzywają się życzący nabydź, którzy też mają przybywać dla targow na terminy dnia 12 i 13 następującego czerwca do prużańskiej szlacheckiej Opieki, a na trzeci ostateczny do tego Rządu we trzy miesiące od dnia wydrukowania, które poźniej nastąpi w Gazetach Petersburskich, lub Moskiewskich. Dnia 14 kwietnia 1822 roku. Ekspedytor Krupowicz.

Obwieszczenie.

2. Kommissya Sądowa Edukacyyna na Gubernii Litewskie, Białoruskie, Mińską i Obwod Białostocki ustanowiona, podaje do wiadomości, iż po zeszyłym Woiewodzie Chomińskim, za dług od niego funduszowi edukacyynemu rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20½ wynoszący; przez dekret Sądu Ekdywizorskiego w roku 1811 miesiąca marca 8 dnia ogłoszony, wydzielona dla funduszu Edukacyynego scheda, w Gubernii wileńskiej powiecie Szawelskim leżąca, to jest fundum Tryszki z całym obrębem gruntów krescencyynych z miasteczkiem Tryszki, i wsiami Słoboda podmieyska, Leylany, i część Dyrmejek, z karczmi, gruntami, łąkami i lasami, w jednym obrębie włok 163 morgow 27, przętów 207 obszerności, a dymów wszystkich 82 zawierająca; nadto z mlynem wodnym już po dekrete Ekdywizorskim nanoworygowanym, wybywać się będzie przez publiczną licytacyą na czynsz wieczysty w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego, w obecności tamiecznego powiatowego Marszałka, i przy bytności dozorczy honorowego szkół powiatu rosińskiego W. Michała Chomińskiego, w terminach pierwszym 15 drugim 30 maja, i trzecim ostatecznym 15 czerwca, idącego 1822 roku. Życzący przeto wyrażony majątek Tryszki na czynsz wieczysty nabydź, z obowiązkiem opłaty od kapitału rubli srebrnych 62,397 kopiejek 20½ dekretem Ekdywizorskim na wyrażonym majątku opartego; lub też od summy na licytacji zwiększyć się mogącey, procentu szóstego na rzecz funduszu Edukacyynego, wzywają się, ażeby dla aktu licytacji na wyrażone terminy jawili się do Sądu Ziemskiego powiatu Szawelskiego, z przedstawieniem na pewność opłaty procentów i całości samego majątku stosownie do przepisu konstytucyi 1775 roku, ewikcyi odpowiedniej trzeciej części summy szacunkowej na tych dobrach teraz będącey, składającey się z dusz 347, o swobodności przez Sady Główne

zaświadczonych. Wszelkie szczegółowe wiadomości tyczące się takowey licytacyi majątności Tryszek, w terminach powyżey oznaczonych, każdy z kontrahentów znajdzie do przejrzenia w Sądzie Ziemskim powiatu Szawelskiego. Dat 1822 apryla 21 dnia. Michał Römer aktualny Radea Stanu kommissyi Prezes i kawaler. Regent Franciszek Kalicki.

Woda Aromatyczna Warszawska.

2. Za upoważnieniem Kommissyi Rządowej spraw wewnętrznych i Policyi Król. Pol. na mocy rapportu i approbacyi rady ogólney lekarskiej Warszawskiej.

Podpisany poświęciwszy się oddawna naukom Chemii i Technologii, szczególnie zaś zajmując się rozbiorem soków różnych roślin, doszedł przez połączenie essencyi z rozmaitych aromatów do utworzenia wody spirytualney, która wszystkie zawiera przymioty właściwe kompozycjom tego rodzaju po dziś dzień znanym.

Czasy w których przyznawano podobnym wodom endowne przymioty już upłynęły. Współczesni są nadto światli, aby w podobnych podaniach nie uznawali dziwaczego szarlatanizmu.

Podpisany zaręczyć może, iż woda którą wynalazł, i która sprzedawać się będzie pod nazwiskiem *Wody Aromatycznej Warszawskiej*, ma przymioty prawdziwie zbawienne, którey skutki doświadczeniem się stwierdzą.

Własność i sposób użycia

Dla spędzenia rumatyzmu.

Nacierając lekko części cierpiące po kilka razy flanelą i zaraz potem myjąc je tą wodą, doświadczyć można żądanych skutków.

Dla wzmocnienia żołądka.

Dziesięć do dwunastu kropeł wziętych na cukier godziną przed i 4 godziny po obiedzie wzmocniają żołądek, rozpędzają wiatry i wzbudzają apetyt.

Od bólu głowy

Uśmierza go przez tarcie co dziesięć minut skroni, czoła i za uszami.

Ból zębów

Natychmiast ustaje skoro cokolwiek bawełny napojoney tą wodą, położy się na spruchniałym zębie. Wlana do wody deszczowey i rzeczney czyści zęby, wzmacnia dziąsła, nadaje ustom świeżości, odcymuje nieprzyjemny zapach, i chroni od zepsucia zębów.

Jest także pomocną skórze, z której wyciąga plamy, spędza krosty i wraca jej pierwiastkową świeżość.

Skrapiając nią głowę co dwa dni, ułatwia rośnienie włosów, zaradza wylażeniu, i zachowuje przez czas długi kolor ich dawny. Tarcie ciała wodą tą Aromatyczną, a mianowicie po kąpieeli, kiedy otwarte pory zdolnieyszymi są do przyjęcia skutków, wzmacnia osłabione nerwy i oddala słabości.

Używa się wody Aromatycznej do oczyszczenia powietrza i oddzielenia z niego zgnitych cząstek, lejąc ją na gorące żelazo, a mianowicie w pokojach osób chorych, gdzie inaczej powietrza odświeżyć nie można, bez narażenia zdrowia cierpiących.

Oprócz własności powyżey wyluszczoney, woda ta ma jeszcze wcale inną szczególną. Wlana dziesięć kropeł do wody osłodzoney, tworzy napój równie przyjemny jak orszada, przyspieszając i ułatwiając strawność.

Wlana do herbaty sprawia ten sam skutek. Słowem użyteczność jej rozciąga się do wielu innych słabości, jako to: zasnęcia, słabości, mdłości i t. d.

Dla zapewnienia Publiczności od zfałszowań i szkodliwych kompozycy, podpisany przyłoży do każdej flaszki swoją pieczęć z literami B. L. N. i własnoręcznie podpisze się na każdym doniesieniu, w którem flaszeczka będzie obwinięta, również

jako doniesienia, które posłużą za znaki w składach wody, Aromatycznej.

W Wilnie znajduje się w handlu JPani Tekli Florentinowej i w magazynie strojów JPani Nedey. Cena zł. 4.

2. ALEXANDER I Samowładca Imperator Wszelch Rosyji, Król Polski, etc. etc. etc.

U Ur. Konstantemu, Leonowi i Antoniemu tudzież successorom Franciszka, Alexandrze matce, Władysławowi, Rafałowi, Teodorowi, Henrykowi, Leopoldowi synom, Freynocie, Marcelli, i Faustynie córkom Hrabom Krasickim, oraz ich jakich bądź imion współsuccessorom z głów oryginalnie w dział fortuny roku 1743 wchodzących, to jest: JWW. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabów Krasickich successorom, pozew do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęcego Radziwiłłowskiego Naywyższą Monarszą wolą w roku 1814 februaryi 14 dnia w Chaumont przez Ukaz wydany, ustanowionego, w mieście Guberskim Wilnie działania swe odbywającego, z powództwa Ur. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Hosieńskiego, massy funduszów nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny Prokuratora, wynosi się, oto: Gdy w skutek dekretoów Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 między sukcesorami Hrabów Krasickich co do działu fortuny spadkowej nastąpiły, i komplancji między temiż współsuccessorami Krasickimi z jednej a Wieruszkami i Lubowieckimi do teyże fortuny współubiegającymi się z drugiej strony, zawartej; dział fortuny oyczystej i macierzystej między sukcesorami Karola Hrabę Krasickiego Kasztelanem Chełmskiego w r. 1743 apryla 6 d. nastąpił; a w skutek tego, między innemi, dobra Pełzy dawniej do klucza Malinśkiego należące w Gubernii Wolyńskiej sytuowane, na schedę współsuccessora Wincentego Hrabę Krasickiego oddane zostały; nowy dóbr tych i praw dziedzic Wincenty Hrabę Krasicki pomienione dobra Pełzy, w r. 1743 września 2 d. Xięciu Michałowi Radziwiłłowi Kasztelanowi Wileńskiemu, Hetmanowi polnemu sprzedał, wszystkich formalności prawnych w tym względzie dopełniwszy. Niemirycze i Pauszowie w stopniu Urszuli z Krasickich ostatniego zamężcia Lubowieckiej, burząc dekreta Trybunału Lubelskiego w latach 1731 i 1735 zapadłe, i praw swych do udziału fortuny między Krasickich podzielonej dowodząc, zagrażają massie Radziwiłłowskiej zajęciem w dziedzictwo czwartej części dóbr Pełzy od Wincentego Hrabę Krasickiego nabytych, i złożeniem sobie summy za kalkulacją postanowionej, mianowicie: gdy Anna z Hrabów Zamoykich Xiężna Sapieżyna, przez osobę Wawrzyńca i Piotra Sarnackich w stopniu Niemiryczow i Pauszów pozewem swym r. 1817 julii 10 d. do Sądu Kommissyi na interessa Radziwiłłowskie ustanowionego, po nieletnią Xiężniczkę Stefanią Radziwiłłówną i jej massę wyniesionym, odwołując się na dekreta w latach 1791 września 20 Trybunału Lubelskiego; 1798 grudnia 7 d. Sądu Gł. Gubernii Wolyńskiej; 1799 maja 10 i julii 17 dekreta zjazdowe na gruncie dóbr Maliny odbyte; dalej na dekret w r. 1801 maja 29 d. w Sądzie Gł. Gubernii Wolyńskiej; a nayszczególniej na dekret zjazdowy w r. 1811 maja 22 d. pod niestannosc reszłego Xięcia Dominika Radziwiłła mimo sąd właściwy i dopełnioną amisyą na gruncie dóbr Janówki zapadły, dopominają się z massy: 1mo oddania sobie dziedzictwem czwartej części dóbr Pełzy; 2do opłacenia summy za kalkulacją z tej czwartej części niestannym dekretem zjazdowym w ilości zł. 144.955 gr. i czyli rubli sr. 21.744 kop. 62 postanowionej i 3tio dalszej kalkulacji z teyże części, przy expensach prawnych; z tego zaś rzeczy nastania, gdy massę nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny niezaprzeczone ma prawo, ewikcyą do swych prawodawców Wincentego Hrabę Krasickiego i wszystkich w dział, r. 1743 apryla 6 d. sporządzony, wchodzących successorów, zastrzeżoną; przeto powołując wyż wymienionych JWW. Franciszka, Konstantego, Leona, i Antoniego Hrabów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsuccessorów, z głów oryginalnie w dział for-

tuny r. 1743 apryla 6 d. nastaly, wchodzących; to jest: JWW. Józefa, Jana, Wincentego i Felixa Hrabów Krasickich, wówczas działających się, successorow. do Sądu Kommissyi na urządzenie interesów domu Xiążęcego Radziwiłłowskiego, ustanowionego; zanosi prosby: zobowiązania pozwanych do ewinkowania, bronienia i zastąpienia massy nieletniej Xiężniczki Stefanii Radziwiłłówny od processu i pretensyi JO. Xiężny Anny Sapieżyny, i processu tego skutków; a tak: uwolnienia massy nieletniej Xiężniczki od stosowanych do niej w odstąpieniu czwartej części dóbr Pełzy i placenia summy 21.744 rub. sr. kop. 62 pretensyi, sądzania na pozwanych expensy prawnych i tego wszystkiego, co czasu sprawy dowiedzionym będzie, oparcia tego wszystkiego na wszelkich funduszach obciążowanych ruchomych i nieruchomych, gdziekolwiek okazać się mogących; i na summie w massie Radziwiłłowskiej dla WW. Krasickich przyznanej z zastrzeżeniem nieważności przelewów tej summy. Z wolnością poprawienia żąda.

Roku 1822 meca kwietnia 9 dnia. Woźny zeznaje, iż tego pozwu kopia z instancyi JW. Michała Zaleskiego b. Podkomorzego Ptu Rosieńskiego massy funduszów i interesów JO. Xiężniczki Jmci Stefanii Radziwiłłówny jeneralnego Prokuratora po JWW. Konstantego, Leona i Antoniego, tudzież successorów Franciszka, Alexandrę matkę, Władysława, Rafała, Teodora, Henryka, Leopolda synów, Freynotę, Marcellę i Faustynę córki Hrabów Krasickich, oraz ich jakichbądź imion współsuccessorów, po niegdyś Józefie, Janie, Wincentym i Felixie Hrabach Krasickich; dla niewiadomości o miejscu mieszkania podług Ar. 37 Naywyższej organizacyi do drzwi Sądowych przybiłem, i rozprawę przed Sądem Kommissyi na interesa Radziwiłłowskie od Rządu ustanowionym, przy zawołaniu aktoratu JO Xiężąt Anny matki, Leona syna Sapieżów zapowiedziałem. Michał Staszkievicz Woźny Powiatu Wileńskiego.

Roku 1822 apryla 21 dnia przed aktami Kommissyi dla urządzenia interesów Radziwiłł. ustanowionej, obecnie stawając Woźny wyżej wyrażony relacją tego pozwu do drzwi Sądnych przybitego urzędownie zeznal. Swiadezcę Aktowy Regent Kommissyi Radziwiłł. Józef Daboszyński.

Takowy pozew że Redakcyja Kuryera Litt. może w Gazecie umieścić zapewniam Jan Petersen Członek Kommissyi Radziwiłł.

Pensya dla Panien.

2. My niżej podpisani mamy honor uwiadomić publiczność, iż zapozwoleniem Rządu edukacyjnego i łaskawem przychyleniem się Jaśnie Wielmożney Grafini Zofii Potockiej, otwieramy pensyą Panien Szlachetnych w Niemirowie na dniu 1 grudnia 1821.

Uczennice będą się uczyły ich Religii, Historii powszechney, i naturalney; Jeografii, Stylu pisanja Listow, języka Polskiego, Ruskiego, Francuzkiego, Niemieckiego, Koligrafii, Arytmetyki, Muzyki, Tanców, Rysunków i wszystkich robot przyjemnych i użytecznych, które są ich płci przyzwoite.

Co do warunków pod jakimi Uczennice będą przyjmowane, Rodzice mogą się dowiedzieć w samem instytucie, położonym blisko browaru na końcu miasta Niemirawa. Jan i Eleonora Hąselowie.

Doniesienia.

2 Dom po części murowany, w części drewniany na ulicy Tatarskiej pod N. 673 przez Gazetę Kur. Litewskiego od N. 30 do wybycia ogłoszany, został wyprzedany WW. Okrasimskim Sędziom, o czem tenże sam który w powyższych numerach awizował uwiadomienie podpisuje.

Jan Szwembergier.